

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน ที่ปรากฏในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการประกันคุณภาพ การศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (document analysis) ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจาก 3 กลุ่ม จำนวน 17 ท่าน ได้แก่ กลุ่มศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา และการทำประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ท่าน กลุ่มที่ 2 เป็นผู้จัดฝึกอบรม ให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจำนวน 3 ท่าน กลุ่มที่ 3 เป็นอาจารย์นักวิจัยของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม จำนวน 1 ท่าน และกลุ่มที่ 4 เป็นอาจารย์ผู้ที่ได้รับการยอมรับในด้านการใช้ข้อมูลนักเรียนในการวิเคราะห์ปัญหาจากโรงเรียนที่ผู้วิจัยคัดเลือก 2 โรงเรียนเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) จำนวน 3 ท่าน และการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) จากอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่ผู้วิจัยเลือกเป็นกรณีศึกษา จำนวน 7 ท่าน รวมเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 17 ท่าน ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานด้านผู้เรียน

ตอนที่ 2 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นผลการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอนนี้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 1

ตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานของผู้เรียน

จากการที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบกับการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้มี

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินภายนอก เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานต่างๆ เพื่อให้บรรลุยังเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคณะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาตรฐานของผู้เรียน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบกับการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 18 ท่าน เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องในการกำหนดคุณลักษณะและมาตรฐานของผู้เรียน และเพื่อเป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาต่อไป โดยผู้วิจัยจะแสดงผลการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ดังตารางที่ 4.1 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมาตรฐานของผู้เรียนจากวิธีดำเนินการวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้อง		ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	
หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)		งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	
หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2. เป็นคนดีมีคุณธรรม มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ท่านนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ 3. มีความรู้ชั้นเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรังวิธีการคิด วิเคราะห์งานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ 4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต 5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพ	1. นำเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา 2. ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา) 3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และลดละถวลาเพื่อส่วนรวม 4. ประหยัด (ใช้ในสิ่งของทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า) 1. เคารพ และรับฟังคำแนะนำหรือข้อแนะ ญาติและผู้ใหญ่ 2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น 3. มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นภัยหรือของสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น 5. รู้จักใช้เวลาร่างให้เป็นประโยชน์ 1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบของตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อม 2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า 1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด 2. สามารถประเมินคุณค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง ครอบคลุม ผล ค้นหาข้อเท็จจริง และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้อง เหมาะสม 3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการสามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมาย	หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความประพฤติดี และมีคุณธรรม มีความรู้ชั้นเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรังวิธีการคิด วิเคราะห์งานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ 10 มาตราฐาน 42 ตัวบ่งชี้ โดยมีมาตรฐานด้านผู้เรียนที่ทำการประเมินรอบแรกจะประเมินเพียง 6 มาตราฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 5 6 9 10 และมาตรฐานที่ 12
			1. พิมพ์ อรุณอ่วมอิมพร (2544) ได้ทำการพัฒนาแบบรายงานคุณภาพผู้เรียนสายบุคคลกรการศึกษาโรงเรียนสตรีจุลลนกรมหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม โดยสาระที่นำมาใช้ในการบันทึกข้อมูลนักเรียน การเรียนรู้ 8 กลุ่ม ผลการประเมินการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยขอเบตของกรวิจัยนั้นผู้วิจัยได้นำหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทั้ง 9 ข้อมาใช้ 2. นันทิยา บุญสวัสดิ์ (2545) ได้ทำการพัฒนาชุดเครื่องมือประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก โดยสาระในคู่มือนี้ได้พัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมาตรฐานด้านผู้เรียนนั้นได้ทำการประเมินเฉพาะมาตรฐานที่ 1, 4-6, 9-10 และมาตรฐานที่ 12 ซึ่งเป็นมาตรฐานเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพในรอบแรกสำหรับกรศึกษาระดับพื้นฐาน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เอกสารที่เกี่ยวข้อง		งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	<p>หลักการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค คำนึงเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค</p> <p>7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข</p> <p>8. จัดสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม</p> <p>9. รักประเทศชาติและท้องถิ่นมุ่งสร้างประโยชน์และสิ่งที่ดีงามให้สังคม</p>	<p>สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)</p> <p>ตัวบ่งชี้</p> <p>1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิทยาศาสตร์สาขาสำหรับอาชีวศึกษา</p> <p>2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร</p> <p>1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล</p> <p>2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน</p> <p>3. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่าง ถูกต้องด้วยตนเอง</p> <p>1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง</p> <p>2. มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้</p> <p>3. ซินชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่น และของไทย</p> <p>1. รู้จักความภาคภูมิใจในความเป็นไทย</p> <p>2. มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้</p> <p>3. ซินชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่น และของไทย</p> <p>1. รู้จักความภาคภูมิใจ ความสามัคคี ความสามัคคี ข้อดี ข้อดีของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง</p> <p>2. เป็นตัวอย่างที่ดี มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น</p> <p>3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาท และการแต่งกาย</p> <p>4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้ (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาและ อาชีวศึกษา)</p>	<p>ในด้านของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนั้น สามารถใช้คุณลักษณะที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ได้ เนื่องจากทางคณะกรรมการที่ ได้มีส่วนร่วมในการปฏิรูปหลักสูตรได้ พิจารณาถึงเรื่องความจริงใจก้าวหน้าและ ความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน แล้ว ประกอบกับพิจารณาตามที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้บุคคล มีสิทธิเสมอกันในการที่จะได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ประกอบกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนด ให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้ดั่งเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข</p>
	<p>มาตรฐาน</p> <p>5. มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร</p> <p>6. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>7. เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่สั่งงานของไทย</p> <p>8. รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีคุณลักษณะที่ดี</p>	<p>สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)</p> <p>ตัวบ่งชี้</p> <p>1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิทยาศาสตร์สาขาสำหรับอาชีวศึกษา</p> <p>2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร</p> <p>1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล</p> <p>2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน</p> <p>3. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่าง ถูกต้องด้วยตนเอง</p> <p>1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง</p> <p>2. มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้</p> <p>3. ซินชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่น และของไทย</p> <p>1. รู้จักความภาคภูมิใจในความเป็นไทย</p> <p>2. มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้</p> <p>3. ซินชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่น และของไทย</p> <p>1. รู้จักความภาคภูมิใจ ความสามัคคี ความสามัคคี ข้อดี ข้อดีของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง</p> <p>2. เป็นตัวอย่างที่ดี มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น</p> <p>3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาท และการแต่งกาย</p> <p>4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้ (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาและ อาชีวศึกษา)</p>	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เอกสารที่เกี่ยวข้อง		งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท อธิการฯ 2544	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ฉบับแก้ไข		
มาตรฐาน	<p>9. มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต</p> <p>10. มีสุขนิสัย สุภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี</p> <p>11. ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา</p> <p>12. มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา</p>	<p>ฉบับแก้ไข</p> <p>1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และผลงานมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. ชยัน อุตุน ละเอียด รอบคอบในการทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง</p> <p>3. สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)</p> <p>4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต</p> <p>1.. น่านึก ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>3. ฟ้าเงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป</p> <p>4. ู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ</p> <p>1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา</p> <p>2. ไม่เสพยาเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์</p>	

ตอนที่ 2 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

2.1 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ในมาตราที่ 27 ได้กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สถานศึกษาจะต้องร่วมกับชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความต้องการ โดยต้องให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

“สถานศึกษาเขาจะเอาคุณลักษณะของผู้เรียนที่หลักสูตรชาติกำหนดมาเป็นกรอบโดยเขาใช้ ธรรมบัญญัติโรงเรียน ซึ่งมาจากกรรมการของสถานศึกษาและใช้วิสัยทัศน์ของโรงเรียนมา กำหนดเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนโดยกำหนดให้ครอบคลุมกับทั้ง 9 ข้อของหลักสูตร”
(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2/28 ม.ค. 47)

“การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา เขาอาจจะดูที่ หลักสูตรชาติบ้าง แล้วแต่โรงเรียนขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของเขาด้วย บางทีโรงเรียนก็เอา มาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐานของ สมศ.ไปเป็นตัวกำหนดด้วย โดยเขาจะเอาไปเขียนเอง และประยุกต์ให้เข้ากับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ซึ่งมาตรฐานที่ สมศ.กำหนด ก็เห็นว่ามี ความเหมาะสมที่โรงเรียนจะเอาไปใช้เป็นกรอบในการสร้าง คุณลักษณะของผู้เรียนออกมา”
(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3/29 ม.ค. 47)

“หลักสูตรที่โรงเรียนสร้าง เขาจะเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์และโรงเรียนจะมีการพูดคุย กับชุมชน ครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง เพื่อดูทิศทางของโรงเรียนว่าไปทางไหน และต้องการดู ให้รู้ว่าจะนำเด็กไปทางไหน แล้วนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน แล้วนำมาดูว่ามีอะไร บ้างที่ควรให้นักเรียนได้รู้ ได้เรียน สุดท้ายจะนำมากำหนดเป็นแผน เป็นจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6/30 ม.ค. 47)

2.2 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

จากสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 มาตรา 27 ในเรื่องของการกำหนดหลักสูตร และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของแต่ละสถานศึกษาที่จะต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม โดยมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางโดยโครงสร้างของหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เพื่อให้แต่ละสถานศึกษาดัดถือเป็นแนวทางในการนำไปกำหนดเป็นหลักสูตรและคุณลักษณะของแต่ละสถานศึกษานั้นๆ ตามความเหมาะสมของสภาพและบริบทในแต่ละสถานศึกษา

การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม จะกำหนดจากวิสัยทัศน์ พันธกิจประกอบกับจุดมุ่งหมายหลักสูตรของทางโรงเรียน โดยผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมอันประกอบไปด้วยฝ่ายบริหารต่างๆ ของทางโรงเรียน คณาจารย์ ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า จนได้คุณลักษณะดังต่อไปนี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม คือ 1.มีคุณธรรม 2.มีภาวะผู้นำ 3.มีความรับผิดชอบ และ 4.คิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

“ก่อนการกำหนดคุณลักษณะ เรามีการประชุมระดมความคิดเห็นจากหลายๆ ฝ่าย ทั้ง ชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และทุกคนก็ลงความเห็นว่า โรงเรียนเราควรจะ มี 4 ข้อนี้ และอีกอย่างโรงเรียนเรามีความเป็นเฉพาะ คือ ในเรื่องความมีภาวะผู้นำ จึงระบุให้ความมีภาวะผู้นำ เป็นลักษณะเฉพาะของโรงเรียน และเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อหนึ่งที่ เราจะพัฒนานักเรียนของเราด้วย”

(อาจารย์ฝ่ายวิชาการ / 16 ก.พ.47)

“เราเริ่มมีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เริ่มต้นทำตั้งแต่หลังมี พ.ร.บ ประกาศ ภายในเวลา 1 ปี ค่อยเพื่อตกลงกันในเรื่องของการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์กันทุกอาทิตย์ มีการ debate กันในที่ประชุม จนได้ออกมาเป็นคุณลักษณะทั้ง 4 ข้อนี้”

(อาจารย์ฝ่ายวิชาการ / 16 ก.พ.47)

“การทำมาตรฐานด้านผู้เรียน อาจารย์ฝ่ายวิชาการจะดำเนินการเรื่อง set ตัวมาตรฐานด้านผู้เรียน ผมจะเป็นกรรมการร่วมด้วย ตอนที่สร้างทั้ง 4 ข้อนี้ขึ้นมา จะดูคุณลักษณะทั้ง 9 ข้อ ของหลักสูตร และมาตรฐานด้านผู้เรียนของ สมศ.ด้วย เพียงแค่เราทำให้กระชับขึ้น ตัวบ่งชี้ที่เราใช้มีการนำตัวบ่งชี้ของ สมศ.มาวิเคราะห์ร่วมด้วย”

(ที่ปรึกษาของคณบดี และผู้อำนวยการประธานคณะกรรมการการบริหารระบบคุณภาพ/
12 ก.พ. 47)

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ของทางโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และจากผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากอาจารย์ท่านต่างๆ ของโรงเรียน จำนวน 5 ท่าน ที่ผู้วิจัยเลือกเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของทางโรงเรียน เมื่อผู้วิจัยได้ ข้อมูลในเรื่องที่มาของคุณลักษณะทั้ง 4 ข้อที่นำมากำหนดเป็นคุณลักษณะที่เป็นเป้าหมายหลักของทางโรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความครอบคลุมของคุณลักษณะและตัวบ่งชี้ในแต่ละคุณลักษณะเหล่านี้ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล 2 แบบ คือการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล (comparison) และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก:ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน โดยผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4.2 และตรวจสอบความถูกต้องและเพื่อเป็นการยืนยันผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไปสัมภาษณ์อาจารย์ที่ผู้วิจัยเลือกเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และทำการปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ จนได้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนำเสนอในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสอดคล้องในการกำหนดคุณลักษณะ
และมาตรฐานของผู้เรียนด้านมีคุณธรรม และมีภาวะผู้นำของโรงเรียน
สาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	
		ตัวบ่งชี้	มาตรฐาน
1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม อันพึงประสงค์	1.มีคุณธรรม ตัวบ่งชี้ - วินัย ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรม	1. นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติ ตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้น ของแต่ละศาสนา	1.มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์
	- ชื่อสัตย์ สุจริต	2. ชื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)	
	- เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เมตตา	3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ สละเวลาเพื่อส่วนรวม	
	6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการ บริโภค ค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่า ผู้บริโภค	- ประหยัด	
	- อื่นๆ		
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรัก การค้นคว้า	2.มีภาวะผู้นำ ตัวบ่งชี้ - แสวงหาความรู้	5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2. เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตาม ระบอบประชาธิปไตย
	- มานะอดทน	1.มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จาก แหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล 2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่ง ความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน	6. มีทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง อย่าง ต่อเนื่อง
	5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มี สุขภาพและ บุคลิกภาพที่ดี	- มีมรรยาทและเคารพผู้อาวุโส - มีบุคลิกภาพ และมนุษย์ สัมพันธ์ที่ดี	1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติ และผู้ใหญ่ 3.มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็น ปัญหาของสังคม และอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุข
	- อื่นๆ		

ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสอดคล้องในการกำหนดคุณลักษณะ
และมาตรฐานของผู้เรียนด้านความรับผิดชอบของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ		
		ตัวบ่งชี้	มาตรฐาน	
1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง	3. มีความรับผิดชอบต่อ ตัวบ่งชี้ - ตรงต่อเวลา	1. นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบต่อ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้น ของแต่ละศาสนา	1. มีคุณธรรม จริยธรรม	
5. รักษาอวัยวะร่างกาย ดูแลตนเอง ให้มีสุขภาพและ บุคลิกภาพที่ดี	- รับผิดชอบต่อตนเอง	1. รู้จักความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุง ตนเอง	8. รู้จักตนเอง ฟังตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี	
		2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และ ให้เกียรติผู้อื่น		
		3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาท และการแต่งกาย		
		4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้	10. มีสุขนิสัย สุขภาพ กาย และสุขภาพจิตที่ดี	
1. นำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน				
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน				
3. สำเร็จแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป				
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่นมุ่ง สร้างประโยชน์และสิ่งที่ดีงามให้ สังคม	- รับผิดชอบต่อสังคม	4. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิด อุบัติเหตุ	11. ปลอดภัย สิ่งเสพติดให้โทษและ สิ่งมอมเมา	
		1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของ สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา		
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติ ไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพล เมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปก ครองระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข	- รับผิดชอบต่อสังคม	2. ไม่เสพติดสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่ง มอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์	2. เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม	
		1. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและ ท้องถิ่น		3. มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม
		1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผล กระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม		
8. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม	- รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของตน และส่วนรวม	2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมี ส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	7. เห็นคุณค่าและ ภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรม ที่ดีงามของไทย	
		3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า		
		1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของ ตนเอง		
8. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม	- รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของตน และส่วนรวม	2. มีความรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย	3. มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม ฯ	
		3. ชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรม		
8. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม	- รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของตน และส่วนรวม	2. ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมี ส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3. มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม ฯ	
		2. ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมี ส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		

ตารางที่ 4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสอดคล้องในการกำหนดคุณลักษณะ
และมาตรฐานของผู้เรียนด้านคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ของโรงเรียน
สาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	
		ตัวบ่งชี้	มาตรฐาน
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงและความเจริญ ก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและ ศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการ คิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับ สถานการณ์	4. คิดอย่างมีเหตุผลและ สร้างสรรค์ ตัวบ่งชี้ - คิดริเริ่ม	3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการสามารถ คาดการณ์และกำหนดเป้าหมาย	4. มีความสามารถในการ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ฯ
		1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และ ผลงานมีประสิทธิภาพ	9. มีทักษะในการ ทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้ และมีเจตคติ ที่ดีต่ออาชีพสุจริต
		2. ชยัน อดทน ละเอียด รอบคอบในการ ทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงาน ของตนเอง	
	3. สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความ คิดเห็นและความสามารถของ ผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)		
	- รอบคอบ - รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	
		3. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และ ประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง	6. มีทักษะในการแสวง หาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่าง
1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบ และมีความคิดรวบยอด		4. มีความสามารถในการ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี วิจรรย์ญาณ มีความ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และ มีวิสัยทัศน์	
- ใช้เหตุผลตัดสินใจและแก้ปัญหา	2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของ ข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูก ผิด ระบุสาเหตุ ผลค้นหาคำตอบเลือกวิธี และ มีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้ อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม		
	4. มีความรู้และทักษะที่ จำเป็นตามหลักสูตร		
4. มีทักษะและกระบวนการ โดย เฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยา ศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้าง ปัญญา และทักษะในการ ดำเนินชีวิต	อื่นๆ	1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประส บการณ์ กลุ่มวิชา หมวดวิชา หมวดวิชาที่สำคัญ ไม่ต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ(คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคม ศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขา สำหรับอาชีวศึกษา)	5. มีความรู้และทักษะที่ จำเป็นตามหลักสูตร
		2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร มีความชื่นชมและสามารถร่วมกิจกรรมด้าน ศิลปะ ดนตรี และกีฬา	12. มีสุนทรียภาพและ ลักษณะนิสัยด้าน ศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตอนที่ 3 ปัญหาของนักเรียน

จากการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 9 ข้อตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อันประกอบไปด้วย (1) เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ (2) มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า (3) มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ (4) มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิดการสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต (5) รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี (6) มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค ค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค (7) เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (8) จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม (9) รักประเทศชาติ และท้องถิ่นมุ่งสร้างประโยชน์และ สิ่งที่ดีงามให้สังคม

จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 9 ข้อนี้ สถานศึกษาต่างๆ ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยพิจารณาถึงความเหมาะสม และสภาพบริบทของสถานศึกษานั้นๆ เช่นเดียวกันกับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม ที่ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ประจำโรงเรียนเอาไว้ 4 ข้อ เพื่อเป็นเป้าหมายและมาตรฐานในการพัฒนานักเรียนให้ถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะดังกล่าว

แต่สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้ถึงพร้อมตามที่ระบุไว้ไม่ว่าจะเป็นตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรชาติหรือหลักสูตรสถานศึกษาก็ตาม ยังพบว่ามึนักเรียนบางส่วนที่ไม่สามารถพัฒนาไปถึงคุณลักษณะดังที่ต้องการได้ นั้นหมายความว่าเกิดปัญหาขึ้นกับนักเรียนนั่นเอง ซึ่งสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ครูจะต้องศึกษาควบคู่ไปกับเรื่องของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ก็คือการศึกษาปัญหาของนักเรียนนั่นเองเพื่อที่ครูจะได้ทราบว่ปัญหาของนักเรียนในแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นได้แก่อะไรบ้าง เพื่อที่ครูจะได้นำผลจาก

การศึกษาปัญหาเหล่านี้ไปใช้ในการเทียบเคียงเพื่อพิจารณาสภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคลในห้องเรียนได้ว่าแต่ละคนเกิดปัญหาใดบ้าง

โดยการศึกษาปัญหาของนักเรียนนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะปัญหาของนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งมีอายุระหว่าง 12 - 15 ปี (สมพร สุทัศนีย์, 2544) ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาข้อมูลไปสู่การพัฒนาเป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ทั้งนี้คู่มือฉบับนี้ผู้วิจัยได้วิจัย พัฒนาและทำการทดลองใช้กับอาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนในระดับชั้นนี้

3.1 ปัญหาของนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมนี้ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน โดยสัมภาษณ์ในประเด็นของปัญหานักเรียนในแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของโรงเรียน จากผล การสัมภาษณ์ผู้วิจัยนำเสนอผล ดังตารางที่ 4.5 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการสัมภาษณ์ปัญหานักเรียนในแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

คุณลักษณะที่ ต้องการพัฒนา	ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
มีคุณธรรม	<p>“มีนักเรียนคนหนึ่งมีปัญหา เป็นเด็กที่เรียนดีมากแต่พูดไม่ได้ ในลักษณะที่ว่า ตอนก่อนสอบครูจะอธิบายสรุปเนื้อหาก่อนสอบให้นักเรียนในห้องฟังก่อน แต่จะมีเด็กคนนี้แหละจะไม่พอใจมากที่ครูทำอย่างนี้ เพราะเขาจะหาว่าเป็นการเสียเวลาสอบ ก็จะหงุดหงิด บ่นว่าเสียเวลา ถ้ามีเพื่อนถามก็จะบอกว่าครูไม่ต้องอธิบายหรอก เสียเวลา” (ครูประจำชั้น ม.1ก /29ม.ค.47)</p> <p>“เด็กค่อนข้างได้รับอิสระในเรื่องของความคิด การปฏิบัติมันเลยกลายเป็นว่าเขารู้สึกว่ามีอิสระในการทำอะไรต่อมิอะไร เด็กจึงไม่ชอบการตีกรอบทำให้ดูเหมือนว่าในบางครั้งเขาขาดวินัยในการเรียนการทำงาน (อาจารย์แนะแนว /18ก.พ.47)</p>
มีภาวะผู้นำ	<p>“ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยพบปัญหานี้ละ จะมีก็เป็นนักเรียนบางคนที่เขาไม่ค่อยกล้าแสดงออก ค่อนข้างเก็บตัวไม่แสดงความคิดเห็น เวลามีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันก็จะนิ่ง เงียบ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะไม่ค่อยมีนะปัญหาเรื่องภาวะผู้นำ” (ครูประจำชั้น ม.1ก /29ม.ค.47)</p> <p>“ปัญหาเรื่องเด็กไม่มีภาวะผู้นำจะไม่ค่อยพบนะ แต่เท่าที่เจอจะเป็นเรื่องของเด็กไม่รู้จักกาลเทศะในการแสดงออกมากกว่า อย่างการใช้คำพูด กิริยา วาจาที่ค่อนข้างก้าวร้าวด้วยความที่เขากล้าที่จะแสดงออก เลยทำให้ลืมหืมตัว” (อาจารย์แนะแนว/18ก.พ.47)</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ ต้องการพัฒนา	ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
มีความรับผิดชอบ	<p>“นักเรียนในห้องเรียนส่วนใหญ่มักไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเอง เช่น กรณีการทำเวรตอนเย็นหลังเลิกเรียนปัญหาที่พบ คือนักเรียนไม่ทำเวรบางคนมีหน้ารับผิดชอบกวาดพื้นห้องก็ไม่ยอมกวาดทำให้ห้องสกปรกมาก ในขณะที่เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ไม่กวาดให้เพราะถือว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนใครที่มีหน้าที่ก็ถูกลอยเฉยๆ ฎไปทั้งๆ ที่ยังมีฝุ่น มีดินอยู่ทั้งอย่างนั้น มันก็เลยทำให้พื้นเป็นโคลนและๆ ทำให้ต้องคอยกำกับดูแล และคอยสอนอยู่แทบทุกวัน บางทีก็ต้องกวาดให้ด้วย ในตอนเช้าช่วงที่ต้องเข้าแถวเคารพธงชาติก็เช่นกัน ไม่ยอมลงมาเข้าแถว ต้องให้ครูขึ้นไปตามถึงบนห้องเรียนซึ่งปัญหาในส่วนนี้เป็นเกือบทั้งห้อง แสดงให้เห็นถึงการขาดความรับผิดชอบต่อ”</p> <p style="text-align: right;">(อาจารย์ประจำชั้นม.1ช/ 9ก.พ.47)</p> <p>“ปัญหาเรื่องความรับผิดชอบจะมีค่อนข้างเยอะ อย่างเรื่องเรียนนี้ก็เช่นโดดเรียนบ้าง มาเรียนสายบ้าง บางทีก็แสดงออกโดยการต่อต้านเรื่องอื่นๆ ก็อย่างทำของหายโดยเฉพาะมือถือนี่บ่อยมาก เราถือว่าเด็กเขาต้องรับผิดชอบต่อตัวเองนะ เราเลยต้องหาทางแก้ไขเรื่องของหายโดยแนะนำไม่ให้เขาใช้ที่มันราคาแพงเกินไปนัก”</p> <p style="text-align: right;">(อาจารย์ฝ่ายกิจการนักเรียน /11ก.พ.47)</p> <p>“จะเจอปัญหาเรื่องเด็กไม่ส่งการบ้าน ไม่ส่งงานเยอะมากบางครั้งก็ส่งไม่ตรงเวลา”</p> <p style="text-align: right;">(อาจารย์แนะแนว /18ก.พ. 47)</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ ต้องการพัฒนา	ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
<p>คิดอย่างมีเหตุผลและ สร้างสรรค์</p>	<p>“เด็กขาดแรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการเรียน อาจเป็นเพราะเขาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ค่อยมีการแข่งขันกันมากนักเมื่อเทียบกับที่อื่น เพราะอย่างเด็กคนอื่นพอเรียนจบป.6 หรือม.3 นี้ก็ต้องชวนชววยหาที่เรียนใหม่เกิดการแข่งขันกัน เพื่อสอบเข้าให้ได้ที่เรียน แต่เด็กที่นี่จะไม่ มีเรื่องนี้เพราะว่าเขาจะอยู่ที่สาธิตฯตั้งแต่ออนุบาลถึงม.6เลย” (อาจารย์ฝ่ายวิชาการ /16 ก.พ.47)</p> <p>“เด็กจะคิดไม่ค่อยเป็น แก้โจทย์ปัญหาไม่ได้ อย่างวิชาคณิตศาสตร์ จะเจอบ่อย เป็นปัญหาเรื่องเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจมีหลายส่วน คิดไม่คล่อง ไม่มีหลักในการคิดอย่างถูกวิธี” (อาจารย์ฝ่ายบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียน /12 ก.พ.47)</p>

3.2 ปัญหาการเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ภายหลังจากการสัมภาษณ์ปัญหานักเรียนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละข้อของโรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 9 ข้อ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในกลุ่มของผู้ให้ข้อมูล จากนั้นนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการสังเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากวิธีดำเนินการวิจัย ดังตารางที่ 4.6 และตารางที่ 4.7

ตาราง 4.6 สรุปผลจากการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนโดยแยกตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ด้านผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

สรุปปัญหานักเรียน ที่ครูพบ	ผลการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากขั้นตอนการวิจัย		
	การศึกษาเอกสารและ งานวิจัย	การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เชี่ยวชาญ	การสัมภาษณ์ กรณีศึกษา
<p>คุณลักษณะที่ 1 ปัญหาการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง กังวลในความสามารถของตนเอง วิตกกังวล ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ปัญหาด้านการพูด เช่น พูดปิด ไม่สุภาพ ช่างฟ้อง ก้าวร้าว ปัญหาด้านความประพฤติ เช่น หนีเรียน รังแกผู้อื่น ลักทรัพย์ ไม่มีน้ำใจ ปัญหาด้านความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ เช่น เข้าเรียนสาย หนีเรียน ไม่ทำงานส่ง ไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น</p>	<p>ขโมย พูดปิด พูดไม่สุภาพ ไม่ซื่อสัตย์ ทุจริตในชั้นเรียน ทำร้ายคนอื่น ไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัย ฟุ่มเฟือย ไม่เชื่อฟัง ไม่มี ความอ่อนน้อมต่อมตน ขาดความรับผิดชอบ เกียจคร้าน หนีโรงเรียน เสพของมีนเมา ประพฤติตนในลักษณะที่ล่วงละเมิดทางเพศ ริดไถผู้ที่อ่อนแอกว่า เทียบสถานที่ เจริญรมย์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ไม่ทำความเข้าใจตนเอง ไม่ค้นหาตนเอง ไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง</p>	<p>ไม่มีระเบียบวินัย ไม่มี ความซื่อสัตย์ ทุจริตใน ห้องสอบ พูดคำหยาบ ก้าวร้าว ไม่สุภาพ ขาด ความรับผิดชอบ หนีเรียน เข้าห้องเรียนสาย สูบบุหรี่ ลักขโมย ทะเลาะวิวาทกัน การขาด ความกล้าแสดงออก ไม่รู้จักค้นหาตนเอง</p>	<p>ไม่มีระเบียบวินัย ไม่เชื่อฟัง ไม่มีความ อ่อนน้อมต่อมตน ทะเลาะวิวาท เสพของมีนเมา เข้าเรียนช้า หนีเรียน การลักขโมย ไม่มีน้ำใจ</p>
<p>คุณลักษณะที่ 2 ปัญหาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ 1.ขาดความสามารถในการใช้หลักการ และเหตุผลในการคิด 2. ไม่มีทักษะในการคิดแบบนิรนัย และอุปนัย 3. ขาดการคิด เป็นเหตุเป็นผล 4. ไม่มี การคิดริเริ่มในการพัฒนา สิ่งแปลกใหม่</p>	<p>ไม่มีการฝึกกระบวนการ คิด ไม่กล้าคิดกล้าทำ ไม่มีการคิดริเริ่มในการ พัฒนาสิ่งแปลกใหม่ ขาด การคิดเป็นเหตุเป็นผล ไม่มีความตั้งใจในการ ทำงาน กลัวโรงเรียน ไม่มี ความสุขในการเรียน เบื่อหน่ายการเรียน เฉื่อยชา</p>	<p>ไม่มีการคิดเพื่อการ พัฒนาสิ่งใหม่ๆ ขาดการ ใช้เหตุและผลทาง ความคิด</p>	<p>ขาดความสามารถ ในการใช้หลักการ และเหตุผลในการ คิด ไม่มีทักษะใน การคิดวิเคราะห์ ไม่มีทักษะในการคิด แบบนิรนัยและ อุปนัย ขาดการ เชื่อมโยงข้อมูลทาง การคิดเพื่อการ พัฒนาสิ่งใหม่ๆ</p>

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สรุปปัญหานักเรียน ที่ครูพบ	ผลการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากขั้นตอนการวิจัย		
	การศึกษาเอกสารและ งานวิจัย	การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เชี่ยวชาญ	การสัมภาษณ์ กรณีศึกษา
คุณลักษณะที่ 2(ต่อ) ได้แก่ ไม่มีความสุขในการ เรียน เบื่อหน่ายการเรียน เฉื่อยชา			ไม่หมั่นแสวงหาค้น คว้าด้วยตนเอง
คุณลักษณะที่ 3 การเลียนแบบในทางที่ไม่ เหมาะสม ปัญหาเรื่องการ ปรับตัวในหมู่เพื่อนหรือ สังคม การถูกกดดันจาก ภาวะการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ขาดการติดตามข่าว สาร การใช้สื่อเทคโนโลยีใน ทางที่ผิด การยึดติดกับค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ขาดการ จัดระบบในการทำงานที่ดี ไม่มีการวางแผนการทำงาน	ไม่ให้ความร่วมมือในการ ทำกิจกรรมต่างๆ บรรลุ วุฒิภาวะช้า การเลียน แบบในทางที่ไม่เหมาะสม มีปัญหาเรื่องการปรับตัว ในหมู่เพื่อนหรือสังคม ทำ ตัวต่อต้านสังคม มีความ อยากรู้อยากเห็นในทางที่ ไม่เหมาะสม การถูกกด ดันจากภาวะการเปลี่ยน แปลงทางสังคม การใช้ สื่อเทคโนโลยีในทางที่ผิด	ขาดการติดตามข่าวสาร การใช้สื่อเทคโนโลยีใน ทางที่ผิด การยึดติดกับ ค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ขาด ทักษะในการปรับตัว ความกดดันจากสภาพ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	ขาดการจัดระบบใน การทำงานที่ดี ไม่มี การวางแผนการ ทำงาน การใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่ไม่ เหมาะสม การยึด ติดกับค่านิยมที่ผิด
คุณลักษณะที่ 4 ขาดการคิดวิเคราะห์ คิด วิพากษ์วิจารณ์ คิดอย่างมี ระเบียบแบบแผน ขาด ความคิดรวบยอดเรื่อง ทฤษฎี กฎ ไม่มีความ สามารถในการคิดเรื่อง นามธรรมที่ยากๆ ได้ ยึดติด กับรูปแบบการเรียนที่ไม่ เหมาะสม	ขาดการคิดวิเคราะห์ คิด วิพากษ์วิจารณ์ คิดอย่างมี ระเบียบแบบแผน ไม่มี ความสามารถในการคิด สนใจในเรื่องที่ยากๆ ได้ ด้วยตนเอง ขาดความคิด รวบยอดเรื่อง ทฤษฎี กฎ ไม่มีความสามารถในการ คิดเรื่องนามธรรมที่ยากๆ ได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่ ยากและซับซ้อนได้	ยังไม่มีทักษะทางการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ขาด ทักษะในการแก้ไขปัญหา ไม่มีระบบระเบียบในการ วางแผนทางความคิด ไม่ สามารถคิดแก้ปัญหาใน เรื่องที่ยากๆ ได้ ยึดติดกับ รูปแบบการเรียนที่ไม่ เหมาะสม	ไม่สามารถแก้ ปัญหาที่ยุ่งยากและ ซับซ้อนได้ด้วยตนเอง ยึดติดกับรูปแบบการเรียนที่ไม่ เหมาะสม ไม่มี แบบแผนในการคิด แก้ปัญหา ไม่กล้าที่ จะเป็นผู้คิดแก้ ปัญหาด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สรุปปัญหานักเรียนที่ครูพบ	ผลการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากขั้นตอนการวิจัย		
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัย	การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	การสัมภาษณ์กรณีศึกษา
คุณลักษณะที่ 4(ต่อ)	เด็กเรียนช้า อ่านหนังสือยากด้านทักษะในการดำเนินชีวิตจะ ไม่มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	ไม่รู้จักรักการวินิจัยเพื่อการแก้ปัญหาขาดศักยภาพทางความคิด	
คุณลักษณะที่ 5 ปัญหาทางกายเด็ก พัฒนาการไม่สมกับวัย เด็ก ร่างกายไม่สมประกอบ ปัญหาทางสุขภาพจิต เด็กที่ ถูกตามใจจนเสียคน เด็กเจ้า น้ำตา เด็กลักเพศ เด็กซึม เศร้า เด็กอารมณ์รุนแรง เด็ก เก็บกด เด็กก้าวร้าว เด็กที่ทำ ตัวหนีห่างจากสังคม	พัฒนาการทางร่างกาย ช้าหรือเร็วกว่าปกติ ร่าง กายไม่สมประกอบไม่ชอบ ทำความสะอาดร่างกาย ปรับตัวไม่ได้ ซ้ำอิจฉาวิตก กังวล เก็บกดอารมณ์และ ความรู้สึก ซ้ำอาย เก็บ ตัว หนีสังคมคิดฟุ้งซ่าน มักมีความน้อยเนื้อต่ำใจ ชอบแสดงตนเป็นจุดเด่น มีอารมณ์รุนแรง ก้าวร้าว ทำตัวเลียนแบบเพศตรง ข้าม(ลักเพศ) การฆ่าตัว ตาย ความเครียด ซึมเศร้า เจ้าน้ำตา	พัฒนาการทางร่างกาย ช้าหรือเร็วกว่าปกติ ร่าง กายไม่สมประกอบ มี การแสดงออกทาง อารมณ์ที่รุนแรง เช่น ทำ ร้ายข้าวของ การเก็บตัว ถอยหนีจากสังคม ปัญหา การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย อันควร ปัญหาการตั้ง ครรภ์ ปัญหาทาง ครอบครัว	พัฒนาการทางร่าง กาย ช้าหรือเร็วกว่า ปกติ ร่างกายไม่ สมประกอบ มีการ แสดงออกทาง อารมณ์ที่รุนแรง ปรับตัวไม่ได้ ซ้ำ อิจฉาวิตกกังวล เก็บกดอารมณ์และ ความรู้สึก ซ้ำอาย เก็บตัว หนีสังคมคิด ปัญหาทางครอบครัว การถูกตามใจ จนเสียคน
คุณลักษณะที่ 6 การยึดติดกับค่านิยมที่ไม่ เหมาะสม การใช้จ่าย ฟุ่มเฟือย ขาดการวางแผนใน การใช้จ่าย การกระทำตาม หรือเลียนแบบโดยขาดการ ยั้งคิดหรือปรึกษาผู้ใหญ่	มีค่านิยมที่ไม่เหมาะสม การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เป็น เลียนแบบกันในทางที่ผิด เลียนแบบสื่อที่เผยแพร่ใน ทางที่ไม่ดี มีการมั่วสุม	การยึดติดกับค่านิยมที่ ผิดๆ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ขาดการวางแผนในการ ใช้จ่าย	ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ยึด ติดกับวัตถุ เลียน แบบสื่อต่างๆ ไม่เห็นคุณค่า ของเงิน

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สรุปปัญหานักเรียน ที่ครูพบ	ผลการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากขั้นตอนการวิจัย		
	การศึกษาเอกสารและ งานวิจัย	การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เชี่ยวชาญ	การสัมภาษณ์ กรณีศึกษา
คุณลักษณะที่ 7 มีการใช้ภาษาสื่อสารในทาง ที่ไม่เหมาะสม การใช้ศัพท์แสง ไม่รับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น นิยม สินค้า เครื่องอุปโภค บริโภค จากต่างประเทศ	การใช้ศัพท์แสง ไม่ เหมาะสมกับสังคมไทย	พูดภาษาไทยปน ภาษาอังกฤษ นิยมสินค้า ที่ผลิตจากต่างประเทศ	ไม่รับฟังความคิด เห็นของผู้อื่น นิยม ใช้สินค้า และ ผลิตภัณฑ์ของ ต่างประเทศ
คุณลักษณะที่ 8 แต่งกายที่ไม่เหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทย การขาดซึ่ง การรักษาและดำรงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์ของชาติ ไม่เห็น คุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติและขาด การอนุรักษ์	ไม่เห็นคุณค่าและความ สำคัญในวัฒนธรรมและ ประเพณีของไทย แต่ง กายที่ไม่เหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทย ไม่มีความ รักและหวงแหนในความ เป็นไทย การขาดซึ่งการ รักษาและดำรงไว้ซึ่งเอ กลักษณ์ของชาติ ไม่เห็น คุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติและ ขาดการอนุรักษ์	แต่งกายที่ไม่เหมาะสม กับวัฒนธรรมไทย	การแต่งกายที่ ไม่เหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทย ไม่ดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
คุณลักษณะที่ 9 การสร้างความก่อกวนให้ สังคม กลุ่มอันธพาลลุกได้ สิทธิเสรีภาพผู้อื่น	การสร้างความก่อกวนให้ สังคม อันธพาล ก่อความ เดือดร้อนและวุ่นวาย การ ตั้งกลุ่มอันธพาลลุกได้ สิทธิเสรีภาพผู้อื่น การรีดไถ	การยกพวกทะเลาะวิวาท ก่อกวนความไม่สงบ การ ตั้งกลุ่มอันธพาลเผา ทำลายสถานที่ราชการ หรืออาคารบ้านเรือน	ไม่พบ

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สรุปปัญหานักเรียน ที่ครูพบ	ผลการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากขั้นตอนการวิจัย		
	การศึกษาเอกสารและ งานวิจัย	การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เชี่ยวชาญ	การสัมภาษณ์ กรณีศึกษา
คุณลักษณะที่ 7 มีการใช้ภาษาสื่อสารในทาง ที่ไม่เหมาะสม การใช้ศัพท์แสง ไม่รับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น นิยม สินค้า เครื่องอุปโภค บริโภค จากต่างประเทศ	การใช้ศัพท์แสง ไม่ เหมาะสมกับสังคมไทย	พูดภาษาไทยปน ภาษาอังกฤษ นิยมสินค้า ที่ผลิตจากต่างประเทศ	ไม่รับฟังความคิด เห็นของผู้อื่น นิยม ใช้สินค้า และ ผลิตภัณฑ์ของ ต่างประเทศ
คุณลักษณะที่ 8 แต่งกายที่ไม่เหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทย การขาดซึ่ง การรักษาและดำรงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์ของชาติ ไม่เห็น คุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติและชาติ การอนุรักษ์	ไม่เห็นคุณค่าและความ สำคัญในวัฒนธรรมและ ประเพณีของไทย แต่ง กายที่ไม่เหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทย ไม่มีความ รักและหวงแหนในความ เป็นไทย การขาดซึ่งการ รักษาและดำรงไว้ซึ่งเอ กลักษณ์ของชาติ ไม่เห็น คุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติและ ชาติการอนุรักษ์	แต่งกายที่ไม่เหมาะสม กับวัฒนธรรมไทย	การแต่งกายที่ ไม่เหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทย ไม่ดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดลอม
คุณลักษณะที่ 9 การสร้างความก่อกวนให้ สังคม กลุ่มอันธพาลลุกลไ สิทธิเสรีภาพผู้อื่น	การสร้างความก่อกวนให้ สังคม อันธพาล ก่อความ เดือดร้อนและวุ่นวาย การ ตั้งกลุ่มอันธพาลลุกลไ สิทธิเสรีภาพผู้อื่น การรีดไถ	การยกพวกทะเลาะวิวาท ก่อกวนความไม่สงบ การ ตั้งกลุ่มอันธพาลเผา ทำลายสถานที่ราชการ หรืออาคารบ้านเรือน	ไม่พบ

ตารางที่ 4.7 วิเคราะห์ปัญหานักเรียนเปรียบเทียบกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

คุณลักษณะที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ปัญหาของนักเรียน									
ปัญหาทางด้านร่างกาย									
1. พัฒนาการไม่เหมาะสมกับวัย					×				
2. ไม่รักษาความสะอาด					×				
3. มีร่างกายไม่สมประกอบ					×				
ปัญหาทางด้านพฤติกรรม และ สังคม									
1. ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม									
1) ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เกเร ทะเลาะวิวาท	×								
2) พุดปด พุดคำหยาบ ไม่สุภาพ	×								
3) ลักขโมย	×								
4) ไม่ซื่อสัตย์	×								
2. ขาดความรับผิดชอบ	×		×						
3. ขาดระเบียบวินัย	×								
4. เทียบสถานที่เร่ร่อน	×								×
5. เข้าห้องเรียนสาย	×								
6. โดดเรียน	×								
7. ไม่มีน้ำใจ	×								
8. ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ	×		×				×		
9. ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้					×				
10. การยึดติดกับค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง	×				×	×	×		×
11. การใช้สื่อ เทคโนโลยีในทางที่ผิด	×					×		×	×
12. การเลียนแบบสื่อต่างๆ ในทางที่ไม่เหมาะสม	×					×		×	
13. การทำตัวต่อต้านสังคม ครู เพื่อน							×		×
14. มีความอยากรู้ในทางที่ไม่เหมาะสม	×		×						
15. ความกดดันจากสังคมรอบข้าง			×				×		
16. ขาดการจัดระบบในการทำงาน			×	×					
17. ไม่มีการวางแผนในการทำงาน			×	×					
18. ไม่มีความสนใจในการติดตามข่าวสาร		×	×	×					
19. มีการมั่วสุม					×		×		×

ตารางที่ 4.7(ต่อ)

คุณลักษณะที่										
ปัญหาของนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ปัญหาทางด้านพฤติกรรม และ สังคม (ต่อ)										
21.ขาดการรักษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย							×	×	×	
22. ไม่เห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีไทย							×	×	×	
23.ไม่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม								×	×	
24.ตั้งกลุ่มอันธพาล ก่อความไม่สงบกับสังคม	×				×		×	×	×	
25.การทำลายสมบัติสาธารณะ	×						×	×	×	
26.ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของสังคม							×		×	
ปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ										
1. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง					×					
2.ไม่กล้าแสดงออก ขี้อาย					×					
3. กังวลในความสามารถของตนเอง					×					
4.วิตกกังวลบ่อยครั้ง		×			×					
5.ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย	×					×				
6.ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน					×			×		
7.การทำตัวเลียนแบบเพศตรงข้าม	×				×					
8.ไม่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้			×	×	×					
9.ขี้อิจฉา	×				×					
10.เก็บกอดอารมณ์และความรู้สึก					×					
11.มีการแสดงออกทางอารมณ์รุนแรง เช่น ขว้างปาข้าวของ ทำร้ายตัวเอง					×			×		
12. การถูกตามใจจนเสียคน					×					
13.ชอบแสดงตนเป็นจุดเด่น					×					
14.เป็นคนเจ้าหน้าตา					×					
15.น้อยใจง่าย					×					
16.นิยมวัฒนธรรมต่างชาติ					×		×	×	×	

ตารางที่ 4.7(ต่อ)

ปัญหาของนักเรียน	คุณลักษณะที่								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ (ต่อ)									
17. พุดศัพท์แสง	×				×		×	×	×
18. แต่งกายไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของไทย	×				×		×	×	×
19. พุดติดอ่าง					×				
20. ชอบกัดเล็บ หรือดูดนิ้วมือ					×				
ปัญหาด้านความคิดและสติปัญญา									
1. ขาดความสามารถในการใช้หลักการและเหตุผลในการคิด		×	×	×					
2. ไม่มีทักษะในการคิดแบบนิรนัยและอุปนัย		×		×					
3. ขาดการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผล			×	×					
4. ไม่มีการคิดริเริ่ม และพัฒนาสิ่งแปลกใหม่		×							
5. ไม่มีการฝึกกระบวนการทางความคิด			×	×					
6. ไม่กล้าคิด กล้าทำ		×	×						
7. ไม่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์				×					
8. ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลทางความคิด เพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ๆ		×	×	×					
9. ขาดความคิดรวบยอดในเรื่องทฤษฎี กฎ				×					
10. ไม่มีความสามารถในการคิดเรื่องนามธรรมที่ยากๆ ได้			×	×					
11. ยึดติดกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม	×	×							
12. ขาดการคิดอย่างเป็นระเบียบแบบแผน			×	×					
13. ไม่สามารถแก้ปัญหาที่ยากและซับซ้อนได้				×					
14. ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้		×							
15. มักใช้การท่องจำมากกว่าการคิดแบบหลักการและเป็นเหตุเป็นผล	×	×	×						

* หมายเหตุ × แสดงถึงลักษณะ หรือพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544